

VRAGEN EN ANTWOORDEN over makers, producenten en RoDAP.

Klopt het dat producenten makers niet betalen?

Nee, producenten betalen honoraria voor het werk èn een vergoeding voor de overdracht van rechten, dit wordt in één bedrag betaald. Producenten moeten ook zorgen voor een eerlijke verdeling tussen allerlei makers, cast en crew die voor hen werken.

Klopt het dat UPC makers niet betalen?

De kabels zijn ook na de eerste rechtelijke uitspraak in 2009 waarin retransmissie verviel doorgeshaan met betalen voor kabelverspreiding. Per 1 oktober 2012 zijn zij gestopt met het betalen van vergoedingen op basis van de retransmissie aanspraak, omdat de onderhandelingen over de hoogte van de vergoeding moeizaam verliepen en er inmiddels in hoger beroep was bevestigd dat er geen sprake meer is van retransmissie. Er moest en moet nog steeds een nieuwe regeling komen. De kabels zijn echter nog steeds bereid een zelfde vergoeding te blijven betalen aan de CBO's. Desalniettemin hebben LIRA en VEVAM lopende de onderhandelingen elk een procedure aangespannen. VEVAM heeft die in eerste aanleg verloren, LIRA in eerste aanleg gewonnen. De uitspraak in de LIRA zaak is echter nog geen uitspraak van de hoogste rechter, het vonnis was van de gewone rechtbank. Wel kan het vonnis hangende hoger beroep al ten uitvoer gelegd worden en moeten UPC/ZIGGO/ Zeelandnet met LIRA een regeling treffen; het overleg daarover loopt. Partijen zullen zich aan de uitvoering van dit vonnis houden. Als het vonnis in hoger beroep wordt vernietigd, dan moet LIRA alles weer terug betalen.

Delen makers mee in succes?

Met succesvolle makers worden afspraken gemaakt over winstdeling, succes-, en bonusvergoedingen. Bij winstdeling is dat vaak een % van het netto deel van de producent. Dat geldt voor tv-producties, speelfilms animatiefilms en documentaires. Het overgrote deel van de Nederlandse films brengen niet voldoende op om de financiers, waaronder het Nederlands Filmfonds, CoBO Fonds, buitenlandse fondsen (in geval van internationale coproductie) en particuliere financiers (waaronder de filmproducenten zelf) terug te betalen. Er is zelden sprake van winst. Het is dan eigenlijk niet vanzelfsprekend dat makers die al betaald zijn voor het werk en voor de rechtenoverdracht nog extra vergoedingen zouden krijgen. Het herhalen van een film op televisie betekent op zichzelf niet dat de film winst maakt.

Hoe zit het met de brief die vanuit STOP NL is verstuurd?

Na de uitspraak van augustus in de zaak LIRA vs. ZIGGO / UPC is er vanuit STOP NL een nieuwsbrief verstuurd. Producenten zijn middels STOP NL aangesloten bij RODAP. In deze nieuwsbrief werd geschetst wat de gevolgen van de uitspraak zouden kunnen zijn, ook omdat de dagelijkse contractpraktijk problematisch is geworden door de uitspraak.

LIRA maakt aanspraak op een vergoeding op basis van aan haar middels de aansluitcontracten overgedragen primaire rechten. Producenten laten zich van oudsher alle exploitatierechten overdragen met vrijwaring van de maker en er is dus sprake van een dubbele overdracht. De scenarist heeft voor de overdracht van zijn rechten een vergoeding ontvangen van de producent die is inbegrepen in het honorarium en/of gehonoreerd met een aandeel in de netto exploitatiewinst van de producent.

De rechter in Amsterdam heeft geoordeeld dat retransmissie inderdaad niet meer bestaat maar dat de aansluitcontracten van LIRA voor het vermoeden van overdracht aan de producent gaan. In de VEVAM zaak heeft de rechter anders besloten: geen retransmissie maar aansluitcontract gaat niet voor vermoeden van overdracht.

LIRA moet volgens het vonnis nu betaald worden voor de primaire rechten, **waar producenten ook al voor betaald hebben**. Het probleem is dat de producent op basis

van alle bij haar geconcentreerde exploitatie rechten een overeenkomst heeft gesloten met de omroep. En de omroep op basis daarvan weer met de kabelaanbieders. Als de kabelaanbieders via het vonnis moeten betalen aan LIRA, dan kunnen zij deze kosten aan omroepen doorbelasten, want er is een overeenkomst waarmee omroepen openbaarmaking garanderen. Producenten garanderen dat weer aan omroepen, dus de claim van LIRA zal via de keten per uitzending weer bij producenten terecht kunnen komen. Een claim waarvoor, zoals gezegd, de individuele schrijvers de producenten weer hebben gevrijwaard. Een zeer ongewenste situatie, waarvoor STOP in haar brief aandacht heeft gevraagd.

CBO's kunnen dus niet, omdat retransmissie niet meer bestaat, het wegvallen van de vergoedingen die daarvoor bestonden compenseren met het binnenhalen van primaire rechten die de producent nodig heeft voor financiering en exploitatie van filmwerken.

LIRA wil het vonnis uitgevoerd zien, en partijen zullen hier ook aan meewerken maar daar moet nogal wat voor gebeuren en dat staat ook in de STOP brief uitgelegd. In de nieuwsbrief is geschetst wat de mogelijke consequenties kunnen zijn voor de contractpraktijk van alledag, nu door de uitspraak blijkt dat de aansluitcontracten van LIRA voorgaan op het vermoeden van overdracht.

Waarom maken producenten deel uit van RODAP?

Producenten vreesden dat vergoedingen die sinds de jaren 80 betaald werden voor retransmissie in Nederland zouden wegvallen omdat retransmissie niet meer plaatsvond. Ook producenten wilden niet dat deze vergoedingen zouden vervallen en zijn met de partners in de keten, omroepen en kabelaanbieders, gaan praten over een toekomstbestendig nieuw systeem. Daartoe is RODAP opgericht.

Doel van RODAP is het ontwikkelen van een transparant model voor het betalen van vergoedingen aan rechthebbenden voor de verspreiding van auteursrechtelijk beschermd materiaal. Hierbij wordt gestreefd naar een one-stop-shop: de leden van RODAP betalen gezamenlijk een som aan een cluster van CBO's waarna de CBO's intern de gelden verdelen.

Omdat producenten aan RODAP deelnemen, konden zij niet tegelijk aan dezelfde kant van de tafel als de CBO's blijven zitten. Daarom hebben producenten via STOP en los van de andere CBO's een overeenkomst voor het 'nieuwe' kabelgeld met de kabelaanbieders gesloten. SEKAM, dat onderdeel was van het vroegere Rechtencollectief, is door producenten in stand gehouden voor inning voor retransmissie in het buitenland en Thuiskopie.

Waarom zijn LIRA en VEVAM in conflict met UPC, ZIGGO (en RODAP/producenten)?

LIRA en VEVAM zijn rechtszaken begonnen omdat de kabelaanbieders sinds oktober 2012 niet meer betalen voor retransmissie. Zowel LIRA als VEVAM stellen dat er nog steeds sprake is van retransmissie en, wanneer er toch geen retransmissie meer is, zij op grond van de aansluitcontracten het recht hebben op, onder meer, primaire tv-uitzending en VOD-exploitatie. Deze rechtszaken zijn gestart terwijl de onderhandelingen over de vergoedingen met RODAP doorliepen.

In de LIRA zaak zijn de retransmissie-gronden afgewezen maar is de grond van de aansluitcontracten, waarin primaire rechten zijn overgedragen aan LIRA, gehonoreerd. Op grond van het LIRA-vonnis moet er dus aan LIRA betaald gaan worden.

De uitvoering van het LIRA-vonnis is redelijk complex waarover in de Nieuwsbrief van STOP uitleg is gegeven. Het vonnis is voor producenten een groot probleem, want dezelfde rechten die LIRA zou hebben, zijn ook aan de producenten overgedragen. Er is dan dus sprake van een dubbele overdracht. Dat frustriert verkoop van

distributierechten. Distributeurs, zowel nationaal als internationaal eisen dat de gehele chain of rights in handen is van de producent.

In de VEVAM-zaak zijn beide gronden afgewezen: er is geen retransmissie meer volgens de rechter en zonder medewerking van de producent kan een regisseur geen primaire rechten via zijn aansluitcontract overdragen aan VEVAM. VEVAM heeft hoger beroep aangetekend dat op vrijdag 10 oktober 2014 dient. Het kort geding is tijdens de zitting 10 oktober 2014 uitgesteld tot 6 januari 2015 hangende de onderhandelingen die op dit moment lopen tussen RoDAP en het PAM-collectief, partijen hopen de onderhandelingen voor eind december af te ronden. Er wordt dus nog geen vonnis verwacht in deze zaak.

Wat is RoDAP?

De vereniging Rechtenoverleg voor Distributie van Audiovisuele Producties (RoDAP) is opgericht op 2 december 2011. RODAP is een vereniging met leden die zijn verdeeld in drie staken: producenten, omroepen en (kabel)distributeurs. Producenten zijn niet rechtstreeks lid van RODAP maar via de Stichting Onafhankelijke Producenten Nederland (STOP NL).

RoDAP wil een transparant en toekomstbestendig model waarbij de RoDAP leden hun verantwoordelijkheid nemen voor afspraken over openbaarmaking door hen via lineaire uitzending, uitzending gemist en betaalde VOD-exploitatie van werk dat door RoDAP leden op tv is uitgezonden. RODAP zorgt voor modelcontracten tussen leden van RODAP en de CBO's, waarmee de makers via hun CBO's aanspraak krijgen op een billijke vergoeding. Hierbij wil RODAP zo veel mogelijk uitgaan van een one-stop-shop: de vergoedingen komen toe aan twee clusters van gezamenlijke CBO's: voor muziek BUMA/SENA en het PAM collectief van LIRA (schrijvers), VEVAM (regisseurs) en NORMA (uitvoerende kunstenaars).

Welke rechten in de keten wil RoDAP precies regelen?

RoDAP wil dat er een modelovereenkomst gesloten wordt over billijke vergoedingen met twee clusters van CBO's voor twee vormen van openbaarmaking: 1. lineaire doorgifte van tv-uitzendingen inclusief uitzending-gemist en 2. en betaalde VOD-exploitatie van op tv uitgezonden werk. De rechten om op deze wijzen techniek-neutraal en platform-onafhankelijk openbaar te maken en te verveelvoudigen moeten dan wel bij de producent liggen.

Gaat de nieuwe vergoedingsregeling van RODAP via de producent?

De nieuwe vergoedingsregeling voor lineaire doorgifte en on demand exploitatie valt onder RODAP.

Voor alle andere vormen van exploitatie, zoals bioscoopvertoning loopt de billijke vergoeding voor de overdracht van rechten aan de producent niet collectief en wordt, net als nu, individueel tussen maker en producent geregeld.

Waarom zijn rechthebbenden niet eerder ingelicht over RODAP?

Er is direct vanaf oprichting door RODAP publiekelijk informatie verstrekt en een openbare voorlichting gehouden. RODAP onderhandelt al sinds 2011/2012 met CBO's. Verondersteld mag worden dat dit in de achterban van de makers besproken en gecommuniceerd moet zijn. Makers doen hieromtrent publiekelijk en regelmatig onjuiste en/of ongefundeerde uitspraken. "De kabels willen niets meer betalen" is hiervan het meest bekende voorbeeld.

Waarover wordt op dit moment met wie onderhandeld?

RODAP onderhandelt momenteel met het PAM-collectief (LIRA, NORMA, VEVAM) om op basis van het wetsvoorstel auteurscontractrecht tot een nieuwe vergoedingsregeling te komen. Partijen hopen om voor het eind van het jaar tot overeenstemming te komen. In het traject naar een nieuw wetsvoorstel Auteurscontractenrecht hebben partijen,

afgesproken te onderhandelen over vrijwillig collectief beheer voor VOD, catch up, uitzending gemist en tevens te onderhandelen over de hoogte van een vergoeding voor de kabeldoorgifte, waarbij het uitgangspunt is dat de exploitatierechten bij de producent geconcentreerd zijn.

Is het overleg tussen RoDAP en LIRA stop gezet?

Het overleg met LIRA of met PAM is niet stopgezet. Vanuit RODAP is altijd de bereidheid geweest te komen tot een vergoedingsafpraak te komen die in lijn ligt met de in het verleden betaalde kabelgelden. De onderhandeling loopt nog steeds.

Waarom is de uitspraak in de LIRA vs. UPC en ZIGGO problematisch voor producenten?

Producenten hebben alle exploitatierechten nodig om de financiering van films mogelijk te maken en om de films te kunnen exploiteren, daarom laten zij die rechten aan zich overdragen. Om de positie ten opzichte van de kabelaars te versterken heeft Lira zich middels de aansluitcontracten primaire rechten over laten dragen. Er is dus sprake van een dubbele overdracht.

De rechter heeft nu bepaald dat de aansluitcontracten voor gaan op de overdracht van rechten aan de producent. Dit betekent dat de producent op de betreffende titels waar LIRA ook expliciet een aansluitcontract voor heeft die rechten dus niet bij de producent zouden liggen. De producent heeft echter wel zijn 'chain of title' uitgegeven en zijn toestemming verleend aan derde partijen waaronder de omroepen, waar ook voor betaald is. Wanneer nu door LIRA vergoedingen gevraagd worden kunnen die uiteindelijk weer -per uitzending- verhaald worden op de producent.

Aan de uitvoer van het LIRA vonnis wordt gehoor gegeven, maar het is redelijk complex om het vonnis uit te voeren.

Daarnaast zullen Ziggo/UPC/Zeelandnet en RODAP in hoger beroep gaan, niet omdat zij geen vergoedingen willen betalen maar omdat de exploitatierechten bij de producent in één hand moeten blijven. Dit is de internationale praktijk. Ook in landen waar vergoedingen worden afgedragen liggen alle exploitatierechten bij de producent.

Waarom staan producenten aan de kant van de kabelaars?

Producenten zijn deel gaan uitmaken van RODAP om in de toekomst de vergoedingen te blijven waarborgen die voor retransmissie betaald werden. Dat is niet zozeer aan de kant van de kabelaars. In tegenstelling tot de CBO's hebben de producenten wel vergoedingsafpraak met de kabelaars willen en kunnen maken. Voor alle duidelijkheid, de producenten ontvangen ook **geen** retransmissie-gelden meer van de kabelaars maar hebben in plaats daarvan een vergoedingsafpraak via STOP NL met de kabelaars uit RODAP gemaakt. RODAP is de overkoepelende partij die wil onderhandelen over de billijke vergoedingen die de (andere) makers ook moeten krijgen via hun CBO's. Daaraan werkt de FPN graag mee.

Wat is de langere termijn visie van de FPN, over hoe dit op te lossen?

Exploitatierechten geconcentreerd bij de producent en redelijke vergoedingsafspraken voor het techniek-en-platform-neutraal distribueren van auteursrechtelijk beschermd materiaal via CBO's. Het nieuwe wetsvoorstel Auteurscontractenrecht kan hiervoor uitkomst bieden en rust geven binnen de sector en de contractpraktijk.

Vergoedingsafspraken die door een collectief RODAP overeengekomen worden met PAM en BUMA/SENA, één loket, één one-stop-shop.

Hoe denkt het Nederlands Filmfonds erover?

Het Filmfonds heeft in haar reglementen staan dat de producent over alle exploitatierechten moet beschikken net zoals andere financieringspartijen dat eisen zodat een door het Fonds gesubsidieerde film onbelemmerd kan worden geëxploiteerd.

Is dit een specifiek Nederlands probleem of speelt het in andere landen ook?

De discussie over vergoedingen wordt in veel landen gevoerd. Net zoals in veel landen werknemers opkomen voor betere voorwaarden in collectieve arbeidsovereenkomsten (CAO's). In verschillende landen zijn er vergoedingen. De exploitatierechten liggen echter altijd bij de producent. De vergoedingsafspraken moeten wel in balans zijn met de financieringsmogelijkheden en middelen die er in een land zijn. Het mag niet zo zijn dat nieuwe vergoedingen de financieringsmogelijkheden voor producties beperken.
